

Arkivsak-dok. 23/43052-4
Saksbehandler Hilde Synnøve Lind

Saksgang
Formannskapet 2023 - 2027

Møtedato
15.02.2024

Sak nr.

Høringsuttalelse - forslag til ny lov om offentlige anskaffelser

Instillingssak.

Medsaksbehandlere:

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune støtter KS Advokatene sine vurderinger vedrørende forslag til ny lov om offentlige anskaffelser som beskrevet i saksframlegget.

Vedlegg:

Ny lov om offentlige anskaffelser -høringsuttalelse
NOU 2023:26 Ny lov om offentlige anskaffelser

Sammendrag:

Saken gjelder en høringsuttalelse til regjeringens forslag til ny lov om offentlige anskaffelser. Det har vært nedsatt et regjeringsoppnevnt utvalg til å revidere loven.

Utvalget har lagt frem første delutredning, NOU 2023: 26 Ny lov om offentlige anskaffelser. Utvalget foreslår en ny struktur for regelverket, tydeliggjøring av reglene for samfunnshensyn – som klima og miljø – og forenkling av reglene for både små og store anskaffelser. Utvalget har også synliggjort forholdet til EØS-retten.

KS-advokatene har utarbeidet en foreløpig høringsuttalelse. Kommunedirektøren anbefaler at Sarpsborg kommune slutter seg til denne.

Utredning:

På det tidspunktet denne saken ferdigstilles er ikke den endelige høringsuttalelsen fra KS klar. men det foreligger et foreløpig forslag til uttalelse fra KS Advokatene. Kommunedirektøren anbefaler at Sarpsborg kommune slutter seg til denne.

Det offentlige kjøper varer og tjenester for rundt 740 mrd. kr i året. Nå foreslår et regjeringsoppnevnt lovutvalg å endre loven som regulerer offentlige anskaffelser. Utvalget har hatt som mandat å gjennomgå regelverket for offentlige anskaffelser og komme med forslag til endringer. Utvalget har lagt frem første delutredning, NOU 2023: 26 Ny lov om offentlige anskaffelser. Utvalget foreslår en ny struktur for regelverket, tydeliggjøring av reglene for samfunnshensyn – som klima og miljø – og forenkling av reglene for både små

og store anskaffelser. Utvalget har også synliggjort forholdet til EØS-retten. Utvalget har ellers foreslått blant annet følgende endringer:

- Utvidelse av formålsparagrafen til også å omfatte bærekraftig bruk av samfunnets ressurser. Hovedformålet er fortsatt effektiv bruk av samfunnets ressurser, slik at oppdragsgiver får dekket sine behov på en kosteffektiv måte, likevel slik at også andre samfunnshensyn blir ivaretatt.
- De grunnleggende prinsippene omformuleres til prinsipper for offentlige anskaffelser og gjelder kun over EØS-terskelverdi. Under EØS-terskelverdi er det krav om at oppdragsgiver skal opptre i samsvar med forvaltningsrettslige prinsipper, herunder sikre forutberegnelighet og lik behandling av leverandører som inngir tilbud.
- Innslaget for når loven kommer til anvendelse heves fra 100.000 NOK til 300.000 NOK.
- Utvalget omformulerer klima- og miljøbestemmelsen til «*Grønn omstilling*». Hovedregelen i utvalgets forslag er at oppdragsgiver plikter å stille klima- eller miljøkrav til ytelsen. Det vil som regel bety at det stilles krav i kravspesifikasjonen og/eller i kontrakten. Med utvalgets forslag fjernes plikten til alltid å måtte vekte miljø/klima med 30 %.
- Et samlet utvalg har foreslått å fjerne reglene i del II i anskaffelsesforskriften.
- Utvalget har foreslått at anskaffelser av varer og tjenester mellom 300.000 kr og opp til EØS-regelverket på henholdsvis 1,4 mill. kr for statlige oppdragsgivere og 2,2 mill. kr for kommunale oppdragsgivere, skal skje på markedsmessige vilkår. Dette kan skje ved at:
 - oppdragsgiver gjennomfører markedsundersøkelse, og på grunnlag av denne innhenter tilbud
 - innhenter to eller flere tilbud, eller
 - ved frivillig annonsering av konkurranse
- De samme reglene skal gjelde for bygge- og anleggsanskaffelser mellom 300.000 kr og 3 mill. kr.

For bygge- og anleggsanskaffelser over 3 mill. kr. har utvalget delt seg i to:

- Et flertall har foreslått at for bygge- og anleggsanskaffelser med en antatt verdi mellom 3 mill. kr og 15 mill. kr skal oppdragsgiver også publisere en forenklet kunngjøring i DOFFIN som åpner for at interesserte leverandører kan melde sin interesse. Kunngjøring skal minst beskrive kontraktsgjenstanden, på hvilke kriterier kontrakten vil tildeles, estimert verdi, og tidsrom for gjennomføring. Ved bygge- og anleggsanskaffelser med antatt verdi over 15 mill. kr skal oppdragsgiver følge reglene i del III, med noen unntak.
- Et mindretall bestående av KS-advokat Beatrice Dankertsen Hennyng og NHO-advokat Arnhild Dordi Gjønnes, har foreslått at alle kunngjøringspliktige bygge- og anleggsanskaffelser under EØS- terskelverdi mellom 3 mill. kr – 56 mill. kr er underlagt et forenklet regelsett. De foreslåtte reglene innebærer en «fusjon» av fleksibiliteten i dagens del I med noen forenklete regler fra dagens del II. Oppdragsgiver står blant annet fritt til å bestemme hvordan konkurransen skal gjennomføres og kan fritt innhente dokumentasjon og opplysninger som mangler. Det er heller ikke krav til kunngjøringens innhold.

KS Advokatene mener at mindretallets forslag med ett felles regelverk for alle bygg- og anleggsanskaffelser fra 300.000- 56 millioner er den løsningen som reelt medfører forenkling

samtidig som oppdragsgivere og leverandører gis et sett av tilstrekkelige og forutberegnelige regler for gjennomføringen av anskaffelsene.

KS Advokatenes overordnede innspill til NOU 2023:6 er:

- KS Advokatene er positiv til en revisjon av anskaffelsesregelverket som medfører en reell forenkling ved gjennomføring av anskaffelser
- KS Advokatene er enige i at det er hensiktsmessig å vedta egne lover for de ulike sektorene
- KS Advokatene støtter utvalgets forslag om at forskriftsbestemmelsene inntas i lovs form
- KS Advokatene mener forslaget regulerer plikten til å ivareta klima- og miljøhensyn på en hensiktsmessig måte, samtidig som oppdragsgiver beholder sitt innkjøpsfaglige skjønn.

Nedenfor er det kort oppsummert KS advokatene sitt standpunkt til det materielle innholdet til ny lov:

- KS advokatene støtter utvalgets forslag til innslagspunkt for regelverkets anvendelsesområde på kr 300.000 for klassisk sektor
- KS advokatene støtter ny utvalgets forslag til formålsbestemmelse
- KS advokatene støtter utvalgets forslag til regulering av grønne anskaffelser
- KS advokatene støtter i hovedsak utvalgets forslag til nye regler om ivaretagelse av samfunnsansvar med unntak av flertallets forslag om innslagspunkt og kontrollplikt, se under punkt 3.2.
- KS advokatene støtter utvalgets forslag til regulering av varer og tjenester under EØS-terskelverdi
- KS advokatene støtter ikke flertallets forslag om regulering av bygge- og anleggsanskaffelser under EØS-terskelverdi, se under punkt 4.3.
- KS advokatene støtter mindretallets forslag om felles regulering av alle bygge – og anleggsanskaffelser under EØS - terskelverdi
- KS advokatene støtter i hovedtrekk revisjon av reglene i del III, men har merknader til plassering og innhold i enkelte av bestemmelsene.
- KS advokatene støtter innføringen av lightregimet for helse- og sosialtjenester og særlige tjenester

Endringer i lovverket vil medføre behov for å revidere kommunens egne internkontrolldokumenter. Når loven blir vedtatt vil kommunedirektøren legge frem en egen sak om revidering av plattform for anskaffelser og anskaffelsesreglementet.

Kommunedirektøren anbefaler at Sarpsborg kommune slutter seg til KS sin uttalelse.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Det vil være behov for å oppdatere internkontrolldokumenter som vil bli gjort innenfor eksisterende budsjettammer. Det er ikke foretatt noen økonomiske vurderinger til de endringer som er foreslått i loven.

Miljø:

Folkehelse: